

Els perills de la connivència amb el feixisme

Els aldarulls que un centenar de feixistes van provocar a Castellar del Vallès han posat en evidència la impunitat amb què actuen els grups d'extrema dreta als Països Catalans.

Els aldarulls provocats per grups de joves feixistes i la intervenció indiscriminada de la Guàrdia Civil a la festa major de Castellar del Vallès (Vallès Occidental) han encès el llum d'alarma. No és cap novetat que caps rapats assaltin, agredeixin o provoquin aldarulls. Però aquesta vegada s'ha posat en evidència la passivitat policial davant les agressions de l'extrema dreta. Un centenar de joves feixistes van reventar amb absoluta impunitat la festa de la població i van aconseguir la suspensió del concert del grup Brams, la nit de l'11 de setembre. Al cap de dos dies, la Guàrdia Civil carregava indiscriminadament contra els veïns que protestaven quan eren increpats per un grup de neonazis.

Les denúncies de testimonis que van veure com les dotacions de la Benemèrita actuaven amb contundència contra els veïns han fet palesa la connivència de part de les forces de seguretat de l'estat amb aquests sectors de l'extrema dreta. L'agència Liberinfo difonia el testimoni d'un veí que afirmava que un agent li va etzibar: "Demà serem més, però no estarem amb vosaltres. Nosaltres servim Espanya." Aquesta era la resposta als retrets a l'actitud de la Guàrdia Civil. En els aldarulls, el cos armat va detenir un veí de la població que anava a comprar tabac. Aquest testimoni explica, a les pàgines del diari *El 9 Punt*, com fou bastonejat pels agents i, un cop emmanillat, encara va haver de veure com un grupet de caps rapats eren protegits pels antivalots mentre cridaven "tal·leu-los el coll a aquests separatistes!". Molts veïns van quedar atrapatats entre les càrregues dels antidisturbis, i els grups de *skins* disper-

sos van atacar antic de la població. Cinc veïns van resultar ferits i l'única detenció practicada al moment fou l'esmentada abans.

Les reaccions contra l'atac feixista i l'actitud de la Guàrdia Civil no es van fer esperar. S'ha constituït una plataforma veïnal contra el feixisme que prepara un acte per a aquest 28 de setembre. En la primera reunió hi van participar representants de tots els partits polítics presents a l'Ajuntament, excepte el PP.

Fruit de les protestes, l'Institut Armat va practicar cinc detencions més dijous, dia 18. Però sembla que es van aplicar uns criteris paradoxalment equànims: tres feixistes i dos joves "d'ideologia independentista". Agredits i agressors són els dos plats de la balança.

Uns fets previsibles. Els atacs feixistes a Castellar no han estat cap sorpresa per a molts sectors d'aquesta població i de la comarca. De fet, en els últims anys han anat incrementant els atacs contra entitats, associacions, col·lectius i persones a la comarca del Vallès Occidental.

Tant a Terrassa com a Sabadell, són molts els atacs registrats contra persones i entitats, sindicats, col·lectius independentistes i d'immigrants. Fa prop d'un mes, per exemple, un grup de caps rapats van llançar còctels Molotov a un local de la CGT de Terrassa. I aquesta no és l'única comarca que s'ha vist afectada per l'increment de les agressions nazis. També la comarca del Baix Llobregat és un espai on alguns col·lectius han fet un crit d'alerta.

Però els comportaments de col·lectius feixistes, malauradament, tenen un llarg



Veïns de Castellar del Vallès, en una protesta contra els atacs feixistes i l'actitud de la Guàrdia Civil. Per lluitar contra el feixisme s'ha constituït una plataforma que prepara un acte de protesta aquest diumenge, 28 de setembre.

historial recent als Països Catalans. Des de l'assassinat de Miquel Agulló a mans de feixistes al País Valencià, hi ha hagut un degoteig constant d'agressions a persones, casals, associacions, ateneus...

Qui són. Els atacs feixistes de Castellar del Vallès, com d'altres de semblants, són protagonitzats per individus generalment de la mateixa població on es produeixen, col·lectius amb contactes amb grups similars de poblacions veïnes.

El perfil dels protagonistes és el d'un grup de joves proper a la vintena d'individus, que integren una colla de relació habitual. Tenen aproximadament entre els 16 i els 19 o 20 anys d'edat, i provenen de sectors de la població amb poca formació cultural, de classe mitjana o baixa, descendents de la immigració espanyola dels anys seixanta i setanta, que resideixen en zones metropolitanes de les ciutats del país. La seva formació acadèmica és baixa i sovint han viscut experiències de fracàs escolar.

Molts d'aquests joves, amb l'edat, abandonen aquests grups per formar les seves famílies o per integrar-se de ple al món laboral. Però sovint, entre ells, també hi ha perfils que fàcilment poden acabar en l'exclusió social i en situacions de delinqüència, amb actes de violència, petits furtos o el mercadeig de drogues.

Amb aquest esbós és fàcil imaginar que el component ideològic d'aquests grups és més aviat magre. Es proclamen amb orgull espanyolistes, nazis, fatxes, racistes, etc. Però són incapaços d'articular un corpus ideològic o de justificar-ne la pròpia ideologia. La seva aparença, doncs, respon més a un posat estètic —si es vol, una moda— que a una convicció. Imiten, doncs, els *skinheads* d'aquesta ideologia. Per tant, no és pot parlar estrictament de *skinheads* o caps rapats, sinó més aviat d'una degeneració del concepte originari d'aquests col·lectius d'extrema dreta violenta.

Així, una de les diferències d'aquests col·lectius feixistes, com els que van pro-

tagonitzar els fets de Castellar, amb els *skinheads* "tradicionals", és que aquests darrers estan una mica més ideològitzats. A més a més, l'origen social dels caps rapats és molt més heterogeni. Fins i tot, sovint menystenen l'anterior col·lectiu, el grup imitador, que consideren inferior, malgrat que tots plegats comparteixen ideologia.

Relacions indirectes. És difícil parlar de relacions directes d'aquests grups i els seus actes amb l'extrema dreta més organitzada. Algunes associacions o formacions d'extrema dreta s'han volgut desmarcar d'aquests aldarulls. És el cas del Moviment Social Republicà (MSR).

És evident, però, que tant el primer col·lectiu, sorgit de la imitació dels *skinheads* tradicionals, com els mateixos grups de caps rapats, beuen ideològicament dels col·lectius i formacions de l'extrema dreta. A més a més, malgrat que aquests joves d'aparença *skin* no militin en formacions d'extrema dreta, sí



La nova delegada del Govern espanyol a Catalunya, Susanna Bouis. La successora de Julia Garcia-Valdecasas ha declarat que l'actuació de la Benemèrita a Castellar va ser correcta.

que hi col·laboren més o menys directament, ja sigui amb la propaganda ideològica (pintades als carrers, difusió d'adhesius), esdevenint un suport mediàtic, ja sigui per la participació en actes i convocatòries o pel rebombori que generen quan provoquen aldarulls.

Cercant la via de la modernització. Així com en alguns països europeus l'extrema dreta ha aconseguit, a través d'un llenguatge simple i populista, fer-se un cert espai electoral, a l'estat espanyol, no. Fins ara, ha estat vinculada sempre a la nostàlgia del franquisme. Però avui es pot dividir l'extrema dreta a l'estat espanyol en dos corrents: el corrent nostàlgic i el que pretén deixar enrere el tint franquista i homologar els seus discursos al dels correligionaris europeus. En el primer grup caldria situar, per exemple, el Frente Español, amb el lideratge de Blas Piñar, l'històric dirigent franquista, que engloba Falange Española, Fuerza Nueva i, fins no fa gaire, España 2000. També en aquest grup s'hi pot incloure el Moviment Patriòtic Català. Registrats com a associació, amb el nom de Timbalers del Bruc, i lluny del que pugui induir a pensar el nom, són ultracatòlics i ultranacionalistes espanyols. En aquest cercle hi ha exmilitants de Milícia Catalana, un

grup que durant els anys vuitanta va atemptar contra seus de col·lectius independentistes, centres mèdics on es practicaven avortaments i locals vinculats a la indústria del sexe.

En el segon grup, amb un discurs més populista i que pretén defer-se dels símbols més rancis del passat franquista, hi ha, per exemple, Democracia Nacional, MSR i, en el cas concret de Catalunya, la Plataforma per Catalunya. Aquests darrers tenen quatre regidors, aconseguits en les passades eleccions municipals, i són el paradigma de l'extrema dreta maquillada per un missatge populista. Els integrants de l'MSR es defineixen com a nacional-revolucionaris i utilitzen un discurs, en alguns casos, similar al dels moviments socials i polítics de l'esquerra. Aquest ús populista de les formes de les esquerres no amaga, però, que el secretari general de l'MSR va ser detingut en una operació dels Mossos d'Esquadra com a responsable de l'editorial d'extrema dreta Nueva República, juntament amb el propietari de la llibreria Kalki de Barcelona, acusats de difondre material nazi.

Tant els "nostàlgics" com els "renovadors" tenen en comú un sentiment profundament nacionalista espanyol. I només la Plataforma per Catalunya l'amaga sota un discurs d'aparent catalanitat. Tot

i això, només cal recordar que el seu impulsor i líder, Josep Anglada, va militar a Fuerza Nueva. Però són els renovadors els que posen un especial èmfasi en la criminalització de la immigració.

La immigració és el tema que utilitza l'extrema dreta espanyola per arribar als sectors que pateixen les conseqüències d'aquesta arribada de noves poblacions. Ho han après dels seus correligionaris europeus. Es dirigeixen, amb el llenguatge populista, a les persones autòctones que han de competir en un mercat laboral precaritzat, que permet l'ús i abús, per exemple, de mà d'obra cada cop més barata, provinent de la immigració, que viu en situació d'irregularitat, i, sovint, de misèria. Aquesta competència també es produeix en l'accés a les prestacions socials que ofereix un estat del benestar cada cop més magre.

Enmig d'aquesta barreja explosiva hi ha unes forces de l'ordre públic espanyoles que, per comptes de perseguir els que inflamen aquest conflicte social i se n'aprofiten, permeten que la violència dels grups feixistes prengui els carrers, en aquest cas, de Castellar del Vallès.

La delegada del Govern espanyol a Catalunya, Susanna Bouis, ha declarat que l'actuació de la Guàrdia Civil a Castellar del Vallès va ser correcta i que va evitar danys pitjors.

Segons SOS Racisme, alguns estudis electorals situen entre un 7 i un 8% l'electorat potencial d'extrema dreta a l'estat espanyol. Potser l'hegemonia del PP a Espanya ha aconseguit, amb algunes de les seves mesures polítiques (l'enduriment de la legislació sobre immigració del codi penal, la defensa d'un nacionalisme espanyol desacomplexat sota la fórmula del "patriotisme", etc.), que l'extrema dreta no acabi de trobar el camí dels seus correligionaris a d'altres indrets d'Europa.

De moment, no sembla que cap dels grupuscles o partits d'extrema dreta existents hagin reeixit en l'objectiu de bastir un important moviment social. Però això és avui. El dia que el PP perdi la seva hegemonia ja es veurà si el populisme d'extrema dreta no rep un fort impuls.

Enric Rimbau